76de Jaargang — № 27

Zaterdag 5 Juli 1930.

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel ..... fr. 1.00
Tusschen Allerlei- in Provincie nieuws ..... fr. 2.00
Vonnissen en doodsberichten ..... fr. 3.00

Kleine Aankondigingen:
van 1 tot 4 regels ..... fr. 2.50
Elke regel meer ..... fr. 0.50
Voor meer dan één inlasseeching, prijs volgens akkoord.

Alle aankondigingen en mededeelingen moeten ons toekomen voor Donderdag middag.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

BUREEL EN REDACTIE:
Drukkerij COLLER
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN
Postcheka rekening n. 84655.
Telefoon 12

Abonnementprijs: fr. 12.50 per jaar.
Vooraf betaalbaar,
80 centiemen het nummer.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever.

Werkloosheid en Overproductie

Menschelijke berekeningen falen dikwijls. De leer van Malthus, die beweerde dat na een zeker getal jaren de voortbrengst te gering zou zijn voor de bevolking krijgt een fameuzen dauw. Er is overproduktie of te veel voortbrengst in verhouding van de bevolking der aarde.

Sedert 1913 is de bevolking van de wereld aangegroeid met 15 per cent. Doch, die voortbrengst heeft eene veel hoogere vlucht genomen. Wanneer men als basis de vijf laatste jaren voor den oorlog neemt, dan is thans het verhoogingspercent: voor de kolen 113, voor de waterkracht 152. In verhouding met de cijfers van 1929 is het percent van petroleum gestegen op 344. Voor de autos klom het van 100 in 1913 op 928 in 1928. De rubbervoortbrengst klom op 604.

Voor de metalen zijn de verhoogingen ook beduidend: 111 voor het geutijzer; 143 voor het staal en 200 voor het koper.

Wat de landbouw en de voedingswaren betreft, zijn de voortbrengststijgingen: 122 voor graan, 143 voor suiker, 123 voor koffie, 135 voor aardappelen en 145 voor tabak.

De landbouwprodukten voor de nijverheid stegen: 124 voor de katoen, 107 voor wol en 180 voor zijde.

Eerlijkheidshalve moeten wij er bijvoegen dat niet alle landen en volkeren voldaan zijn in hunne behoeften. Er zijn Rusland en China met hunne millioenen bevolking die gebrek lijden. Niettemin heerscht er over gansch de wereld een scherpe economische crisis voortspruitende uit overproductie. De oorzaak dier crisis is niet enkel de overproductie zelf maar ook de verdeeling der voortbrengst, welke gedwarsboomd wordt door de tolbareelen en het protectionisme.

Hier faalt de liberale leer die zegt: « Laat de machienen maar ronken en de arbeiders zwoegen, niet enkel 8 uren per dag maar 12 en 14 uren. Wanneer er overproduktie ontstaat, dan komen er veel waren op de markt » dan staat de levensstandaard lager, alles is beterkoop en zoo herstelt de alles reddende concurrentie het evenwicht ».

Dat is de theorie; in werkelijkheid wordt de verdeeling der voertbrengst gedwarsboomd, zij wordt gemonopoliseerd, en met opzet in de magazijnen gebonden. De werklieden zooals wij het zu zien gebeuren worden eenvoudig wandelen gezonden. Daaruit ontstaat de werkeloosheid die aldus het gevolg is van de slechte verdeeling der voertbrengst. De werkeloosheid is in den loop van 1929 aanzienlijk gestegen.

Wanneer men de cijfers van 1928 vergelijkt met die van 1929, dan zet men, dat het getal der ondersteunde of opgeteekende werkloozen gestegen is: in Duitschland van 1.830.000 tot 1.985.000; in Oostenrijk van 238.000 tot 267.000; in Finland van 2900 tot 8500; in Polen van 128.000 tot 186.400; in Yoego-Slavie van 5200 tot 5700. De werkloosheid is krachtig blijven heerschen in Engeland, in Ierland en ook in Noorwegen, hoewel daar enkele verbeteringen konden worden vastgesteld, en in Zweden.

In Sowjet-Rusland waren er einde November 1929: 1.295.000 werklozen ingeschreven tegen 1.501.000 einde November 1928.

In Denemarken, Letland, Nieuw-Zeeland, is de toestand verbeterd, maar blijft ernstig in dit eerste land waar einde 1929 het ten honderd stakers nog 192 t.h. bedroeg.

In België, Estonie en Frankrijk, is de werkloosheid gedurende het jaar 1929 ongeveer onveranderd gebleven en op een betrekkelijk laag peil. Zoo spreken de statistieken over 1929 maar in 1930 is het getal werkloozen in ons land geklommen. Met recht en reden zegt men kwaad van het socialisme en vooral van het communisme omdat zij den persoonlijken eigendom aanranden en de persoonlijke vrijheid breken. Hetzelfde kan gezegd worden van het liberalisme. De monopolizeering van den grootkandel en van de groot-nijverheid is daarvan het bewijs. Op alle gebied: in de petroleum, de margarine, in de ijzer-, staalen electriciteitsindustrie enz. enz. ziet men de monopolizering verder om zich heengrijpen. Wat blijft er op die manier nog over van den persoonlijken eigendom? Ge zijt weliswaar in het bezit van een of meerdere acties maar ten slotte blijft gij den speelbal van eenige monopolizeurs die de voortgebrachte waren niet willen afzetten omdat de prijs hun te gering schijnt.

Het liberalisme kan onschuldiger schijnen, feitelijk is het zoo gevaarlijk als het communisme. Dit liberalisme is opgegroeid tegen de wetten der H. Kerk in, die den woeker veroordeelt en het is opnieuwdsmaardig dat in de protestantsche landen de woeker de hoogste vlucht heeft genomen. Dit te weten geeft vertrouwen in de Kerk. Nochtans is het noodzakelijk dat ook opbouwend werk verricht worde. Waardevolle vingerwijzingen over den opbouw van eene meer rechtvaardige samenleving vinden wij in de Pauselijke wereldbrieven en de christene democratie streeft er naar om die rechtvaardigere samenleving in te richten.

DE KRISSIS

Het valt niet te loochenen: België lijdt onder de kris s, maar gelukkiglijk in veel minder mate dan de andere landen. Ons land levert het bewonderenswaardig schouwspel op van sterken weerstand tegen de algemeene inzakking. Zijne economische toestand blijft de beste van al de natien.

Onder oogpunt van nijverheid en handel, zou Frankrijk een klein voorspronksken hebben, maar er hoeft gezegd dat zijn vroegere toestand zoo voorspoedig niet was als de onze. Het lijdt meer dan wij aan landbouwkrisis en de kwestie der wijnen is verre van roosklenrig te zijn.

In andere landen is de nijverheidskrisis eng. Engeland lijst tegenwoordig met 1.750.000 werklozen in plaats van 1.200.000 een jaar geleden. Duitschland telt er 1.700.000 tegen een mill oen honderd duizend, verleden jaar. In de Vereenigde Staten is de toestand het ergst van al: 4 tot 5 millioen menschen zonder werk.

De huidige toestand van België laat ons toe de beste hoop te koesteren; het lastigste deel is voorbij en de zon der heropbeuring begint te schijnen. Wij zijn het, die uit de eerste stralen het beste aan zullen trekken. Wanneer de internationale gezichtender min of meer zal opgeklaard zijn, zal onze heropbeuring snelwerkend wezen. Ons vooral zal het deugd doen, wanneer Amerika zijne economische moeilijkheden zal overwonnen hebben.

De beternis, die wij allen ten spoedigste verlangen, zal vooral afhangen van de krachtinspanning en de voorzichtigheid onzer regeerders.

Rechtzinnig zijn

De rechtzinnigheid is eene der schoonste deugden die men bij den mensch kan aantreffen.

Maar helaas! haasten wij ons om het te zeggen, hoevele menschen zijn er die rechtzinnig zijn!

Van onze teederste jaren af, leerden wij van onze ouders dat wij nooit mochten liegen, dat wij steeds de waarheid moesten zeggen.

Het liegen is om zoo te zeggen den mensch ingeboren. Een kind dat nog niet wel weet wat het doet, dat nog geen besef heeft van zekere verantwoordelijkheden welke het in loopt, is genegen om te liegen. En als het iets gedaan heeft wat het niet mocht doen, het is reeds rap genoeg om te zeggen dat het in de zaak geen schuld heeft of om een andere te betichten.

Natuurlijk, de ouders die hunne plichten beseffen, kastijden dat kind en doen het begrijpen hoe slecht, hoe kwaad het handelt. Doch menigmaal zeggen de ouders aan hun kinde: Beken dat gij dit of dat gedaan hebt, wees rechtzinnig, en wij zullen u niet straffen. Alsdan de kinders verstaan de zaken beter, zij begrijpen dat zij gemist hebben, en zij slaan op deze manier den weg in naar de rechtzinnigheid.

Wanneer de kinders naar school gaan hebben de meesters tot pleht het karakter der kinderen te vormen, hunne gebreken te verbeteren, hunne flauwe kanten op te helpen en te versterken.

Alle dagen zien de meesters verschillende malen hoe het liegen, het veinzen bij de kinders dieper wortel heeft geschoten, en door alle middels werken de meesters mede om die ondeugd uit de herten der kinders te relen, om ze te doen opgroeien als rechtzinnige menschen.

En op lateren leeftijd, in het openbaar leven, is een rechtzinnige metsch een geweldig mensch.

Niet dat men verplicht is op alles wat men van ons vraagt op staanden voet een antwoord te geven — wie zoo handelt is lichtzinnig — maar na overleg en wijs beraad waar het te passe komt zijn oordeel geven en zich volgens dat oordeel schikken, wordt altijd door allen geloofd en geprezen.

Zulk een mensch zal men te rade gaan, men zal luisteren naar hetgeen hij zegt, en men zal hem achten en betrouwen.

Maar daar zijn weinig menschen op wiens rechtzinnigheid men betrouwen mag. Aan hem wordt van velen hecht men geloof, op hetgeen zij zeggen zoudt gij eene kerk bouwen, doch wanneer het oogenblik gekomen is eene uitspraak te doen of een werk uit te oefenen, zij laten u staan.

Erger nogzij ziet ze den schijnheiligaard uitkamen, het tegenstrijdige doen van hetgeen waarop zij met reden rekenden, en het beloofde aan eenen anderen geven.

Zulke mannen komt men toch zoovel tegen, en dat van lange om meer.

Bedriegers, leugenaars en valschaards, veinzers, muikers en ondankbaren, zoumoet men bij gansche benden.

Rechtzinnige menschen worden zoo naar om vanden

BUITENLAND

OOSTENRIJK.

Sprinkhanenplaag. — De Weensche bladen melden, dat op den spoorweg Wiener Neustadt-Eggendorf, de lijn naar Hongarie van den Zuidelijken spoorweg. Woensdagavond een zwerm sprinkhanen is neergestreken, die verkeersstoringen heeft veroorzaakt.

Steeds meuwe zwermen lieten zich, op de lijn neer en werden door de treinen verpletterd, totdat een trein bleef steken.

De vrijwillige brandweer van Wiener Neustadt is te middernacht uitgerukt om den weg vrij te maken.

De opruiming der sprinkhanen had plaats door de rails met benzine te begieten en deze in brand te steken.

Donderdagmorgen werd vastgesteld, dat de sprinkhanen de langs den spoorweg liggende velden hadden kaalgevreten.

ITALIE.

Een monument aan Pius XI. — Zondag heeft te Desio geboortestad van Z. H. den Paus, de ontbulling plaats gehad van een monument aan Pius XI. De plechtigheid geschiedde in aanwezigheid van kardinaal Schuster, markies Pacelli, vertaawoordiger van het Vatikaan, den prefect van Milaan en talrijke andere persoonlijkheden, alsmede afvaardigingen met vlaggen en muziek. Het woord werd gevoerd door Mgr. Galbiati, prefect der Ambrosiaansche Bibliotheek; den pastoor van Desio, die een boodschap van den Paus las onder de bejuichingen der aanwezigen; en door markies Pacelli, die de verdiensten verherrlijkte van den Paus en ook sprak over het akkoord tusschen Italie en den H. Stoel. In de kathedraal werd daarna een « Te Deum » gezongen, gevolgd van een rede door kardinaal Schuster.

Op het oogenblik dat het monument werd ontbuld, overhandigde een afvaardiging die door den podesta van Desio naar Rome was gezonden, aan den Paus het eerste exemplaar van een gedenkpenning, in dezer gelegenheid geslagen en voorstellend de beeltenis en het monument van Pius XI.

NIEUW MEXICO.

De doodstraf of blind voor het leven. — Men vernemt uit Albuquerkue dat de Chinees Vossik Sam, ter dood veroordeeld om een zijner handgenoten vermoord te hebben, volgens de wet moet geïdeerkrokuteerd worden. Hij kan evenwel aan de doodstraf ontsnappen niet toe te stemmen in het voorstel van De Polk Richards, bestuurder der gemeenschappelijke school van Albuquerque. Daarvoor moet de Chinees zich de kiemen der trachoma laten inenten, waardoor hij voor de rest van zijn leven blind zal zijn. Het is een zieke welke veel onheil sticht onder de bloedhanden, en de Amerikaansche gelieerden zijn overtuigd dat ze de plaats aan een menschelijk wezen moeten kunnen inenten, indien zij willen in staat zijn hun opoeskrozen betreffend de ziekte voort te zetten en de doeltmatige middelen te vinden om ze te bestrijden. Maar de Chinees heeft nog niet laten weten wat hij verkiest: de doodstraf of de blindheid.

NOORWEGEN.

Alcohol en Autobestuurders. — De politie te Stockholm is er den laatsten tijd toe overgegaan bloedonderzoek toe te passen, ten einde vast te stellen of bestuurders van auto's of motorrijwielen, die aanrijdingen worden wegens roekeloos rijden of zondigen tegen de regels van het verkeer, onder den invloed van alcohol verkeerden.

De snelle ontwikkeling van het verkeer in de Zweedsche hoofdstad heeft de politie aanleiding tot deezen maatregel gegeven, daar het dikwijls voorkomt, dat bestuurders, die klaarblijkelijk onder den invloed van alcohol verkeeren, ontkennen, dat zij iets gedronken hebben.

Indien thans de bestuurder ontkent, past de politiedokter terstond de methode van bloedonderzoek toe, waardoor vastgesteld kan worden, of de overtreder alkohol heeft gebruikt.

De straffen voor bestuurders, die onder den invloed van alcohol zich aan overtredingen schuldig maken, zijn vrij zwaar en Dr. Frizzelle, het hoofd van den geneeskundigen dienst der politie te Stockholm heeft thans vastgesteld, dat sedert eenige weken geleden de methode van bloedonderzoek toegepast is, het aantal overtredingen van bestuurders, die onder den invloed van alcohol verkeerden, snel vermindert is.

De Fr tzell past ook een andere methode toe om vast te stellen of een automobielrijder onder den invloed van alcohol verkeert.

De verdachte moet dan zijn beide voeten tegen elkaar slaan en dan, terwijl hij met beide handen een of ander voorwerp vasthoudt, voorover buigen.

In deze positie moet hij dan ten minste 20 seconden blijven staan.

Gebleken is, dat iemand, die geen alcohol heeft gebruikt, ten minste 20 seconden in deze positie kan blijven staan, terwijl iemand, die onder den invloed van alcohol verkeert, binnen dien tijd bezig heen en weer te zwaaien als een riet in den wind.

ENGELAND.

Daling van het geboortecijfer. — Volgens de officieele statistieken der Regeering, zou men thans opnieuw kunnen vast te stellen dat het geboortecijfer gedurende het afgelopen kwartaal opnieuw is gedaald.

Dit heeft in een punt bewezen dat tot nog toe, behalve in de eerste maanden na den wereldoorlog nog nooit behaald werd.

Alsmeen is men in deskundige kringen van meening dat dit verlaatsel is te toeschrijven aan de moeilijkheid gedurende den crisis.

Er is slechts een lichtpunt aan deze donkere lucht, namelijk dat de katholieke bevolking steeds toeneemt, hetgeen van protestantsche zijde met lede oogen wordt gadeslagen.

FRANKRIJK.

Gruwelijk drama. — Sedert een zeer lang was de dichtkunst Francis Bouille van Meylan met zijn zoontje Lucien uit de vaderlijke woning. Na een paar weken keerde men hen niet meer terug. Thans heeft men de lijken van vader en zoon gevonden. Bouille heeft zijn zoontje eerst dood geschoten, daarna hem de keel afgesneden en zich zelf de kogel door de hersenen gejaagd. Men vroeg zich af wat er met den kleinen Lucien was geschiedt. Velen dachten dat de jongen door zijn vader in 't water werd geworpen. Bellaire, het was natural te waar. Den dag dat de vader zelfmoord pleegde, werd het lijkje van den jongen opgehaald uit de Rhone. Het arme jongetje was de koud aangezonden gewikt door den vader, den dwaalschen hond van zijn vader, en het lijkje werd bij de Rhone meegesleept door de stroming.

Een merkwaardige priesterwijding, op 62 jarigen ouderdom. — Er [illegible] M. el Collin, is op 62 jarigen leeftijd [illegible] bisschop van Metz, M. Pelt, in de kapel van het grootseminarie tot de waardigheid van het priesterschap verhoven.

De nieuwe priester is een wedstrijdman niet voor anderen. Hij [illegible] een groot [illegible] van [illegible] van Leacheur, den vroegeren Fransch minister van Openbare Werken.

NEDERLAND.

De [illegible] ex-keizer. — TE VEEL EA MILIELEDEN TEN LASTE. — Volgens den Amerikaanschen geschiedschrijver Bisscow, die teruggekeerd is van een bezoek te Doorn bij den ex-keizer van Duitschland, met wien hij zijn heele leven vriendschappelijke betrekkingen heeft onderhouden, zou de ex-keizer zeer graag willen, dat een uit met onale kruisgrond zou beslissen, of hij schuldig is aan het uitbreken van den oorlog.

Na een studie van 3 dagen en nachten in de archieven van den ex-keizer te toegde Wilhelm, dat in de eerste plaats Rusland en vervolgens Engeland verantwoordelijk zijn voor de vijandelijkheden.

Bijgeen voegde er aan toe, dat de ex-keizer op het oogenblik het zwkkel jk arm is, daar hij 19 familieleden tot zijn last heeft.

CHINA.

Een vredesconferentie voorgesteld? — Volgens berichten van Japansche zijde, moet Tchang Lae Lien, de dictator van Mandchurie Tchang Kai Shek en de noordelijke generaals, uitgenodigd hebben tot een vredesconferentie, welke te Mukden zal worden verbonden om een einde te maken aan den burgeroorlog in China.

Tijdens deze conferentie zouden dan de vijandelijkheden tusschen de zuidelijke en de Noordelijke troepen worden gestaakt.

Een officieele bevestiging dieser berichten is echter van Chinesche zijde nog niet ontvangen.

Tevens volge van de laatste uitvoeren moeten zoowel de noordelijke als de Nanking troepen schedel uitgepast zijn.

AMERIKA.

De school der toekomst. — Heer Ford de autobeschrijfabrikant, heeft sedert 100 millioen dollar [illegible] de oprichting van een school die bij de school der toekomst [illegible]. In die school wil hij [illegible] menschen vormen. Standaardwerk [illegible] van den tijd, alias de autofabrikant. In de eerste middelbaar school van Ford, die haar aanbeeldt is begonnen, zijn alleen jongens [illegible] van 12 tot 17 jaar. Talen, kunst, literatuur, geschiedenis, worden hier niet gedoceerd. Het is bekend met [illegible] te weten wie Napoleon was of Shelley. Levenskunst moeten de jongens leeren; zij moeten leeren hoeveel [illegible] en weten hoe men jong en gezond blijft.

De Ford school heeft geen leerplannen of boeken. De [illegible] school is een werkplaats. De leerlingen [illegible] een schoolbeld, maar [illegible] voor den arbeid dan op de school [illegible]. Hiervan moeten zij [illegible] voor woning en onderhoud betalen, [illegible] op dit punt krijgen de jongens les, [illegible] in de kunst zooveel mogelijk [illegible] aan inkomsten te halen.

Merkwaardigerwijze is Ford van meening dat onder voor zijn leerlingen [illegible] zij [illegible] hebben volmaakt [illegible] dezer hu[illegible] school en het [illegible] wordt [illegible] kan [illegible] bestaat [illegible] [illegible] doch [illegible] [illegible] [illegible]